

94

Besluit van 15 januari 1993, houdende wijziging van het Algemeen Rijksambtenarenreglement en diverse andere besluiten in verband met een wijziging van het georganiseerd overleg

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 12 augustus 1991, nr. AB91/U345, directoraat-generaal Management en Personeelsbeleid, directie Arbeidsvoorwaarden, afdeling Arbeidsverhoudingen en Juridische Zaken;

Gelet op artikel 125, eerste lid, onder m, van de Ambtenarenwet 1929, de artikelen 6, eerste lid, 22, eerste lid en 26, eerste lid, van de Politiewet en artikel 15 van de Wet tijdelijke voorzieningen reorganisatie politiebestedel;

De Raad van State gehoord (advies van 20 december 1991, nr. WO4.91.0422.);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 6 januari 1993, nr. AB92/U1407, directoraat-generaal Management en Personeelsbeleid, directie Arbeidsvoorwaarden, afdeling Arbeidsverhoudingen en Juridische Zaken, uitgebracht mede namens Onze Minister van Justitie:

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Algemeen Rijksambtenarenreglement (Stb. 1931, 248)¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 105 worden een derde, vierde en vijfde lid toegevoegd, die luiden:

3. Een voorstel strekkende tot invoering of wijziging van een regeling met rechten of verplichtingen van individuele ambtenaren wordt slechts ten uitvoer gebracht, indien daarover overeenstemming bestaat met de Commissie. Het standpunt van de Commissie wordt bepaald bij eenvoudige meerderheid van stemmen. Elke centrale brengt één stem uit. Indien de stemmen binnen de Commissie staken, beslist Onze Minister van Binnenlandse Zaken of het voorstel ten uitvoer wordt gebracht.

4. Het derde lid is niet van toepassing op een voorstel strekkende tot:
- a. invoering of wijziging van een wettelijke regeling die betrekking heeft op alle burgers of alle werknemers, waaronder begrepen ambtenaren;
 - b. invoering of wijziging van een wettelijke regeling voor ambtenaren met een overeenkomstige inhoud als een voorstel tot invoering of wijziging van een wettelijke regeling die betrekking heeft op werknemers die krachtens arbeidsovereenkomst als bedoeld in artikel 1637a van het Burgerlijk Wetboek werkzaam zijn;
 - c. van toepassing verklaring op ambtenaren van een wettelijke regeling die betrekking heeft op werknemers die krachtens arbeidsovereenkomst als bedoeld in artikel 1637a van het Burgerlijk Wetboek werkzaam zijn en tot met die van toepassing verklaring samenhangende wijzigingen in voor ambtenaren geldende regelingen, een en ander mits het totaal van rechten en verplichtingen van ambtenaren over het geheel beoordeeld niet ongunstiger wordt;
 - d. implementatie van verplichtingen voortvloeiend uit een internationaal verdrag.

5. Indien in het overleg een geschil ontstaat over de vraag of bij een voorstel als bedoeld in het vierde lid, onder c, voldaan wordt aan de voorwaarde dat het totaal van rechten en verplichtingen van ambtenaren over het geheel beoordeeld niet ongunstiger wordt, wordt dat geschil onderworpen aan arbitrage door de Advies- en Arbitragecommissie bedoeld in artikel 110g.

B

Onder aanduiding van de huidige tekst van artikel 113 als eerste lid wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt:

2. Een voorstel strekkende tot invoering of wijziging van een regeling met rechten of verplichtingen van individuele ambtenaren dat een uitwerking is van een voorstel dat in het in paragraaf 1 van dit hoofdstuk bedoelde overleg is overeengekomen, wordt slechts ten uitvoer gebracht, indien daarover overeenstemming bestaat met de bijzondere commissie. Het standpunt van de bijzondere commissie wordt bepaald bij eenvoudige meerderheid van stemmen. Elke centrale brengt één stem uit. Indien de stemmen binnen de bijzondere commissie staken, beslist de voorzitter van het overleg met de bijzondere commissie of het voorstel ten uitvoer wordt gebracht.

C

In artikel 118 wordt in het eerste en het tweede lid «artikel 113» vervangen door: artikel 113, eerste lid.

ARTIKEL II

Het Reglement Dienst Buitenlandse Zaken (Stb. 1986, 611)² wordt als volgt gewijzigd:

Aan artikel 142, tweede lid wordt een onderdeel d toegevoegd, dat luidt:

d. Een voorstel strekkende tot invoering of wijziging van een regeling met rechten of verplichtingen van individuele ambtenaren van de DBZ dat een uitwerking is van een voorstel dat in het in artikel 105 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (Stb. 1931, 248) bedoelde overleg is overeengekomen, wordt slechts ten uitvoer gebracht, indien daarover

overeenstemming bestaat met de Bijzondere Commissie bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Het standpunt van de Bijzondere Commissie wordt bepaald bij eenvoudige meerderheid van stemmen. Elke centrale als bedoeld in het derde lid, breng één stem uit. Indien de stemmen binnen de Bijzondere Commissie staken, beslist de voorzitter van het overleg met de Bijzondere Commissie of het voorstel ten uitvoer wordt gebracht.

ARTIKEL III

Het Rechtspositie- en bezoldigingsbesluit burgemeesters (Stb. 1991, 744) wordt als volgt gewijzigd.

Het vijfde lid van artikel 51 vervalt en het vierde lid komt te luiden:

4. Een voorstel strekkende tot invoering of wijziging van een regeling met rechten of verplichtingen van individuele burgemeesters wordt slechts ten uitvoer gebracht, indien daarover overeenstemming bestaat met de in het eerste lid bedoelde vertegenwoordiging. Het standpunt van de vertegenwoordiging wordt bepaald bij eenvoudige meerderheid van stemmen. Elke centrale brengt één stem uit. Indien de stemmen binnen de vertegenwoordiging staken, beslist Onze Minister van Binnenlandse Zaken of het voorstel ten uitvoer wordt gebracht.

ARTIKEL IV

Het Besluit overleg en medezeggenschap politie (Stb. 1985, 571)³ wordt als volgt gewijzigd.

Aan artikel 2 wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt:

4. Een voorstel strekkende tot invoering of wijziging van een regeling met rechten of verplichtingen van individuele ambtenaren, wordt slechts ten uitvoer gebracht, indien daarover overeenstemming bestaat met de Commissie. Het standpunt van de Commissie wordt bepaald bij eenvoudige meerderheid van stemmen. Elke toegelaten vereniging brengt één stem uit. Indien de stemmen binnen de Commissie staken, beslist de voorzitter van het overleg met de Commissie of het voorstel ten uitvoer wordt gebracht.

ARTIKEL V

Het Besluit van 12 december 1991 tot de tijdelijke voorziening in een regeling voor georganiseerd overleg en medezeggenschap in verband met de reorganisatie van de politie (Stb. 1991, 675) wordt als volgt gewijzigd.

A

Onder aanduiding van de huidige tekst van het eerste lid van artikel 2 als onderdeel a, wordt een onderdeel b toegevoegd, dat luidt:

b. Een voorstel strekkende tot invoering of wijziging van een regeling met rechten of verplichtingen van individuele ambtenaren wordt slechts ten uitvoer gebracht, indien daarover overeenstemming bestaat met de Commissie. Het standpunt van de Commissie wordt bepaald bij eenvoudige meerderheid van stemmen. Elke toegelaten vereniging brengt één stem uit. Indien de stemmen binnen de Commissie staken, beslist de voorzitter van het overleg met de Commissie of het voorstel ten uitvoer wordt gebracht.

B

Aan het tweede lid van artikel 2 wordt toegevoegd:

Het bepaalde in onderdeel b van het eerste lid is van overeenkomstige toepassing.

C

Aan het derde lid van artikel 2 wordt toegevoegd:

Het bepaalde in onderdeel b van het eerste lid is van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL VI

Het Besluit van 1 september 1978 betreffende de instelling van een Bijzondere Commissie van Overleg bij de Algemene Rekenkamer (Stb. 1978, 482)⁴ wordt als volgt gewijzigd.

Aan artikel 2 wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt:

4. Een voorstel strekkende tot invoering of wijziging van een regeling met rechten of verplichtingen van individuele ambtenaren werkzaam bij de Algemene Rekenkamer, dat een uitwerking is van een voorstel dat in het in artikel 105 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (Stb. 1931, 248) bedoelde overleg is overeengekomen, wordt slechts ten uitvoer gebracht, indien daarover overeenstemming bestaat met de commissie. Het standpunt van de commissie wordt bepaald bij meerderheid van stemmen. Elke centrale brengt één stem uit. Indien de stemmen binnen de commissie staken, beslist de voorzitter van het overleg met de commissie of het voorstel ten uitvoer wordt gebracht.

ARTIKEL VII

Het Ambtenarenreglement Staten-Generaal (Stb. 1979, 123)¹ wordt als volgt gewijzigd.

Onder aanduiding van de huidige tekst van artikel 139 als eerste lid wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt:

2. Een voorstel strekkende tot invoering of wijziging van een regeling met rechten of verplichtingen van individuele ambtenaren dat een uitwerking is van een voorstel dat in het in artikel 105 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (Stb. 1931, 248) bedoelde overleg is overeengekomen, wordt slechts ten uitvoer gebracht, indien daarover overeenstemming bestaat met de commissie. Het standpunt van de commissie wordt bepaald bij eenvoudige meerderheid van stemmen. Elke centrale brengt één stem uit. Indien de stemmen binnen de commissie staken beslist de voorzitter van het overleg met de commissie of het voorstel ten uitvoer wordt gebracht.

ARTIKEL VIII

Het Besluit van 25 november 1976 betreffende de instelling van een bijzondere commissie van overleg bij de Raad van State (Stb. 1976, 655)⁵, wordt als volgt gewijzigd.

Aan artikel 2 wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt:

4. Een voorstel strekkende tot invoering of wijziging van een regeling met rechten of verplichtingen van individuele ambtenaren werkzaam bij de Raad van State, dat een uitwerking is van een voorstel dat in het in artikel 105 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (Stb. 1931,

¹ Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 19 oktober 1992, Stb. 638

² Gewijzigd bij koninklijk besluit van 19 oktober 1992, Stb. 638

³ Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 24 juni 1992, Stb. 328

⁴ Gewijzigd bij koninklijk besluit van 19 december 1988, Stb. 688

⁵ Gewijzigd bij koninklijk besluit van 19 december 1988, Stb. 689

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 9 maart 1993, nr. 47

248) bedoelde overleg is overeengekomen, wordt slechts ten uitvoer gebracht, indien daarover overeenstemming bestaat met de commissie. Het standpunt van de commissie wordt bepaald bij eenvoudige meerderheid van stemmen. Elke centrale brengt één stem uit. Indien de stemmen binnen de commissie staken, beslist de voorzitter van het overleg met de commissie of het voorstel ten uitvoer wordt gebracht.

ARTIKEL IX

Dit besluit treedt in werking op een nader bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 15 januari 1993

Beatrix

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. I. Dales

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

Uitgegeven de *drieëntwintigste* februari 1993

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

De onderhavige wijzigingen strekken er toe het overeenstemmingsvereiste, zoals het in de praktijk al van kracht was vanaf het arbeidsvoorwaardenoverleg 1989, in de verschillende overlegbesluiten vast te leggen. Met ingang van 1989 werd gestart met een proefneming voor een nieuw stelsel voor het arbeidsvoorwaardenoverleg bij de overheid. De verschillende bij het overleg betrokken partijen legden destijds de bij deze proefneming in acht te nemen gedragsregels vast in het «Protocol voor de arbeidsvoorwaardenonderhandelingen 1989», welk protocol voor de arbeidsvoorwaardenonderhandelingen 1990 werd verlengd. Voor de arbeidsvoorwaardenonderhandelingen 1991 werd een herzien en geschoond protocol overeengekomen, dat ten opzichte van 1989 en 1990 op hoofdlijnen echter ongewijzigd bleef. Ook voor 1992 werd een in hoofdlijnen ongewijzigd protocol overeengekomen.

Gezien de tot tevredenheid stemmende ervaringen die inmiddels met de proefneming zijn opgedaan, die blijkens een in 1989 gehouden evaluatie door de verschillende partijen wordt gedeeld, hebben de centrales van overheids personeel de wens geuit om de wezenlijke elementen van deze nieuwe wijze van overleg in regelgeving vast te leggen, zodat in dat opzicht daaraan het karakter van een proefneming ontnomen wordt. De regering is evenwel van mening dat het overlegstelsel nog te zeer in ontwikkeling is om een nieuw stelsel nu reeds geheel in regelgeving vast te leggen. Het vastleggen van bepaalde elementen dient mogelijke nieuwe ontwikkelingen dan ook niet te blokkeren. Zij heeft er dan ook voor gekozen om vastlegging te beperken tot het haar inziens meest wezenlijke nieuwe element, te weten het overeenstemmingsvereiste, en zulks te doen door aanpassing van de op de verschillende overleggrems ziende besluiten. De wettelijke bepalingen waarop die besluiten zijn gebaseerd bieden daarvoor een voldoende basis. Die grondslag is echter niet erg helder. In verband daarmee wordt – teneinde iedere twijfel ter zake weg te nemen – een wetsvoorstel voorbereid, waarin ook expliciet een grondslag voor de vastlegging van het overeenstemmingsvereiste wordt gegeven.

De centrales van overheids personeel konden instemmen met de beperking tot regeling van het overeenstemmingsvereiste, zij het dat zij de waarborg van de neerlegging van het overeenstemmingsvereiste in een algemene maatregel van bestuur versterkt zouden willen zien. Tot wijziging van deze algemene maatregel van bestuur zou pas overgegaan moeten kunnen worden nadat het voornemen daartoe aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal is voorgelegd en die kamer gedurende een periode van 30 dagen de gelegenheid heeft gekregen te kennen te geven die wijziging niet te wensen.

De regering heeft met die wens van de centrales van overheids personeel ingestemd.

In de sector Onderwijs en de sector Defensie zal een vergelijkbare wijziging als nu hier wordt voorgesteld tot stand worden gebracht, zodat het ontwerp geen wijziging bevat ten aanzien van die sectoren. Ten behoeve van het overleg voor de leden van de Rechterlijke Macht zal een vergelijkbare voorziening worden getroffen in een in voorbereiding zijnd voorstel van Wet.

Ook ten aanzien van de lagere overheden bevat het ontwerp geen voorstellen. De reden hiervoor is met name gelegen in het feit dat voor de lagere overheden bij algemene maatregel van bestuur op dit punt geen regels kunnen worden gesteld. Bij die overheden is echter wel aangedrongen op het opnemen in de verschillende rechtspositieregelingen van het overeenstemmingsvereiste, voor zover het betreft aange-

legenheden die een uitwerking zijn van in het centrale overleg overeengekomen maatregelen. Om zulks te bevorderen is aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen verzocht in hun modelreglementen het overeenstemmingsvereiste dienovereenkomstig op te nemen. Het kabinet heeft zich bereid verklaard om indien een andere overheid niet binnen een redelijke termijn overgaat tot opnemning van het overeenstemmingsvereiste in de desbetreffende regeling uiteindelijk toepassing van artikel 126 van de Ambtenarenwet 1929 te bevorderen.

Reikwijdte van het overeenstemmingsvereiste

Het overeenstemmingsvereiste houdt in dat een nadere uitwerking wordt gegeven aan de wijze waarop met de tot het overleg toegelaten centrales (en verenigingen) overleg gevoerd moet worden over aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand van de (bijzondere groep) ambtenaren, met inbegrip van de algemene regels volgens welke het personeelsbeleid zal worden gevoerd. Het overeenstemmingsvereiste geldt dan ook slechts voor die aangelegenheden waarover krachtens de bestaande bepalingen reeds overlegd moest worden en beoogt dus niet het aantal overlegonderwerpen uit te breiden. Om dit beginsel te benadrukken is in de verschillende besluiten aansluiting gezocht bij de bepalingen die de onderwerpen van overleg afbakenen.

Het overeenstemmingsvereiste geldt alleen indien het een voorstel betreft dat strekt tot invoering of wijziging van een regeling met rechten en/of verplichtingen van individuele ambtenaren.

Indien een dergelijk voorstel aan de orde komt in het overleg met een departementale bijzondere commissie (waaronder de Bijzondere Commissie bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken), met de commissie bij de Algemene Rekenkamer, met die van de Raad van State of met die van de Staten-Generaal, geldt het overeenstemmingsvereiste slechts indien het een onderwerp betreft dat beschouwd moet worden als een uitwerking van een in het Centraal Georganiseerd Overleg (dat tevens als Sectoroverleg Rijkspersoneel functioneert) overeengekomen voorstel. Voor andere aangelegenheden die wel in het overleg met een bijzondere commissie aan de orde dienen te komen, maar niet een uitwerking zijn van in het Centraal Georganiseerd Overleg overeengekomen voorstellen, geldt het overeenstemmingsvereiste derhalve niet.

Voor het centrale overleg is voorts bepaald dat het overeenstemmingsvereiste niet voor alle voorstellen geldt die in het overleg worden gebracht. Aan de uitzonderingen ligt ten grondslag dat het overeenstemmingsvereiste alleen zou moeten gelden voor die zaken die ook in de marktsector in overleg tussen werkgevers en werknemers worden geregeld. In het centrale overleg komen echter ook andere kwesties aan de orde. Toepasselijkheid van het overeenstemmingsvereiste ook op die kwesties zou betekenen dat aan organisaties van overheidspersoneel een grotere invloed zou worden gegeven dan de vakorganisaties in de marktsector hebben.

In de eerste plaats is bepaald dat het overeenstemmingsvereiste niet geldt voor een voorstel strekkende tot invoering of wijziging van een wettelijke regeling die betrekking heeft op alle burgers of alle werknemers. Het gaat hier om invoering van een wettelijke regeling voor alle burgers of voor de gehele werkende bevolking of om een wijziging van een dergelijke wettelijke regeling. Over dergelijke voorstellen wordt soms wel overleg gevoerd, maar behoort het overeenstemmingsvereiste niet te gelden.

In de tweede plaats geldt het overeenstemmingsvereiste niet voor een voorstel tot invoering of wijziging van een wettelijke regeling voor ambte-

naren met een overeenkomstige inhoud als een voorstel tot invoering of wijziging van een wettelijke regeling voor de werknemers in de marktsector.

In het verlengde daarvan is voorts bepaald dat het overeenstemmingsvereiste ook niet geldt voor een voorstel strekkende tot het van toepassing verklaren op ambtenaren van een reeds eerder voor de werknemers in de marktsector vastgestelde wettelijke regeling en op de daarmee samenhangende wijzigingen in voor ambtenaren geldende regelingen, een en ander mits het totaal aan rechten en plichten met betrekking tot het in de betreffende wettelijke regeling geregelde onderwerp, over het geheel beoordeeld niet ongunstiger wordt. In al deze gevallen spelen bredere belangen een rol dan alleen die van het overheidspersoneel en mag aan de organisaties van overheidspersoneel niet door het overeenstemmingsvereiste een grotere invloed worden gegeven dan aan de vakorganisaties in de marktsector.

Dit argument geldt echter niet wanneer een voorstel tot van toepassing verklaring van een reeds voor werknemers in de marktsector vastgestelde regeling en tot daarmee samenhangende wijzigingen in voor ambtenaren geldende regelingen gepaard gaat met een materiële wijziging van het totaal van rechten en plichten van ambtenaren met betrekking tot het in de betreffende wettelijke regeling geregelde onderwerp. Bij een dergelijk voorstel spelen de belangen van de ambtenaren immers veel sterker en zal het overeenstemmingsvereiste wel gelden.

Met de formulering «mits het totaal aan rechten en plichten over het geheel beoordeeld niet ongunstiger wordt» wordt aangegeven dat op onderdelen wel verschillen kunnen ontstaan, maar dat bij afweging van de verschillen (bijvoorbeeld in aanspraken en plichten zoals bijvoorbeeld die tot premiebetaling) in het algemeen zal moeten kunnen worden geconcludeerd dat het geheel per saldo niet verslechtert. De vraag of aan de voorwaarde wordt voldaan dient door de overlegpartners gezamenlijk te worden beantwoord. Indien zij daarover geen overeenstemming kunnen bereiken, dient dat verschil van opvatting op de gebruikelijke wijze ter arbitrage te worden voorgelegd aan de Advies- en Arbitragecommissie. Voor de goede orde zij vermeld dat de verplichting tot arbitrage alleen geldt voor de vraag of aan de voorwaarde is voldaan. Indien niet aan de voorwaarde is voldaan gelden voor het overleg over het voorstel de gebruikelijke regels.

Tenslotte is bepaald dat het overeenstemmingsvereiste niet van toepassing is op een voorstel strekkende tot implementatie van verplichtingen voortvloeiend uit een internationaal verdrag. Te denken valt hierbij met name aan de implementatie van EG-richtlijnen. Tijdige en juiste implementatie kan en mag niet afhankelijk worden gemaakt van het bereiken van overeenstemming met de centrales van overheidspersoneel.

Het feit dat het overeenstemmingsvereiste niet geldt voor bepaalde voorstellen neemt niet weg dat daarover wel overleg moet worden gevoerd waarbij gestreefd moet worden naar overeenstemming.

Overeenstemming

Valt een voorstel onder het overeenstemmingsvereiste dan moet over invoering van het voorstel overeenstemming worden bereikt.

Overeenstemming bestaat indien de voorzitter van het overleg en de desbetreffende commissie (vertegenwoordiging) zulks bepalen. Het standpunt van de commissie (vertegenwoordiging) wordt bepaald door een eenvoudige meerderheid van de toegelaten centrales en/of verenigingen. Elke centrale of vereniging brengt daarbij één stem uit. Staken de stemmen binnen de commissie tussen de toegelaten centrales en/of verenigingen dan dient de voorzitter van het overleg van geval tot geval

te beoordelen of er voldoende draagvlak is voor invoering van de voorstellen. Bij die afweging zullen onder andere de aard van het voorstel en de aard van de bezwaren een rol kunnen spelen, in relatie met de representativiteit van de verschillende centrales en/of verenigingen.

Dit besluit is getoetst volgens de beknopte vragenlijst van de aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregel van bestuur. Bedoelde toetsing wees uit dat de voorgestelde wijzigingen uit een oogpunt van deregulering geen bezwaren ontmoeten.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. I. Dales

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin